

TELEGRAFUL ROMÂN.

Apare Marție, Joi și Sâmbătă

ABONAMENTUL

Pentru Sibiu pe an 7 fl., 6 luni 3 fl. 50 cr., 3 luni 1 fl. 75 cr.
Pentru monarhie pe an 8 fl., 6 luni 4 fl., 3 luni 2 fl.
Pentru străinătate pe an 12 fl., 6 luni 6 fl., 3 luni 3 fl.

Pentru abonamente și inserțiuni a se adresa la
Administrațiunea tipografiei archidieceșane Sibiu, strada Măcelarilor 45.
Correspondențele sunt a se adresa la
Redacțiunea „Telegrafului Român”, strada Măcelarilor Nr. 45.
Epistolele nefrancate se refușă. — Articuli nepublicați nu se înapoiază.

INSERȚIUNILE:

Pentru odată 7 cr., — de două ori 12 cr., — de trei ori 15 cr. rëndul cu litere garmond — și timbru de 30 cr. pentru fie-care publicare.

Intrunirea sinodului.

Mâne în Dumineca Tomei se întrunesc sinódele noastre eparchiale pentru rezolvirea afacerilor rezervate competenței lor.

Legea bisericeii noastre așa dispune, ca în fiecare an să se întrunească sinódele noastre eparchiale la Dumineca Tomei și să caute mijlocele materiale și morale pentru binele și progresarea bisericeii din metropolia noastră.

Dela întrunirea sinodului din sesiunea anului trecut, schimbări mari s'au făcut mai ales în archidieceșana Transilvaniei.

Provedința divină a chemat la sine pe bunul nostru arhiepiscop și metropolit Miron Romanul, care cu blândete, cu mult tact, cu mare abnegațiune a condus naia bisericeii noastre în timp de 24 de ani.

Provedința divină a chemat în fruntea bisericeii noastre pe preabunul nostru arhiepiscop și metropolit Ioan Meșianu, care timp de ani 24 a condus naia bisericeii din eparchia Aradului, și o a condus cu mult tact, cu mână tare și cu braț înalt, — după cum se cântă la Psalmi.

Cu încredere în conducerea bisericeii noastre, cu încredere în viitorul bisericeii noastre ne întrunim noi archidieceșanii în sinodul nostru din sesiunea acestui an.

Inceperea lucrărilor o facem cu invocarea Duchului sânt.

Duchul înțelepciunii, duchul înțelegerii, duchul temerii de Dumnezeu ne va lumina, ne va însuși, ne va îmbărbăta în lucrările noastre.

Și avem grele probleme de deslegat în sesiunea actuală a sinodului nostru archidieceșan.

Cu întemeiate îngrijiri contemplăm viitorul bisericeii noastre în legătură cu viitorul preoției noastre, căci este strînsă legătura dintre preoție și biserică.

Trăim cu totul în o lume schimbătoare.

Esigențele timpului de azi nu mai sunt cele de acum 50 de ani.

Rolul preotului în sinul poporului român azi este cu mult mai important, și muncind în brazdă alături cu poporul, preotul nostru nu ajunge să se cultive, ca cu demnitate să stea în fruntea poporului și să țină concurența cu preoțiile celorlalte biserice creștine din patria noastră.

Legile politice-bisericesci au redus în mod simțitoriu venitele preoțesci reduse altcum în mod simțitoriu de mai mult, prin sărăcia poporului nostru.

Legislativa statului contemplă în întregirea venitelor preoțesci, înse acăsta o face între condițiuni de tot grele.

Cestiunea acăsta va forma primul și dădă cel mai important obiect al discuțiilor în sinódele eparchiale ale metropoliei noastre, mai ales în sonodul nostru archidieceșan, căci preoția din archidieceșă (și protopresbiterii din archidieceșă) este mai greu atinsă prin legea cu întregirea venitelor preoțesci.

Cu serioasă considerațiune va fi sinodul și față cu fondul de pensiuine al archidieceșei, care în prima linie s'a contemplat pentru văduvele preoțesci, pentru orfanii preoților nostri.

Gândul nostru a fost: să adunăm material pentru un fond. Preoții nostri când vor închide ochii spre a nu mai vedea pe scumpii lor prunci, pe sermanele lor soții, preoții nostri în momentele trecerii din lumea acăsta cu pietate vor gândi la noi, cari am pus basa acestui fond.

Și dacă acest mic fond a deviat dela scopul seu principal, dacă unele dispozițiuni asigură pensiuine ómenilor cari deja au pensiuine din alt loc, pentru alte servicii ale lor; dacă ăicem dispozițiuni ulterioare au luat pânea din gura orfanilor și a văduvelor după preoți, și o au dat celor cari nu au trebuință de ea, biserica e datoră să îndrepte răul, căci scris e la evanghelie;

„Preșăracul și pe văduvă va primi”.

Este pendentă încă cestiunea si-docsiei, care va trebui să se misce în un fel sau altul, dară să nu mai stea în stadiul de acuma.

Biserica catedrală încă reclamă rezolvire spre decorul bisericeii celei vii.

Vin apoi cestiuni mai mărunte, atinse în rapórtle generale ale consistoriului.

Dă-ne Dómnle Duchul înțelepciunii, Ducul înțelegerii, Duchul temerii de Dumnezeu, ca să putem deslega problemele grele cari ni stau înainte, spre binele bisericeii, și preamărirea numelui său.

Act de mulțumită. Înalt Preasfinția Sa Domnul Arhiepiscop și Metropolit Ioan Meșianu, a primit de sfințele sărbători următoare hârtie de mulțumită și felicitare din partea venerabilului consistoriu din Arad:

Nr. 2169.

Înaltpreasfințite Domnule Arhiepiscop și Metropolit!

Subscrisul Consistoriu ca reprezentante legal al dieceșei Aradului acum văduvită, ține a-și împlini o prea plăcută datorință, când prin prezenta își ia voia a Vă adresa în numele clerului și poporului credincios din acăstă dieceșă, profunda sa mulțumită pentru archipăstorăscă grație și părintăscă dragoste și interesare manifestată și acum față cu fiii acestei dieceșe prin trimiterea Pastoraliei de S. Paști.

Prin pastorală de acum trimisă cu grațioase litere ale Înaltpreasfinției Vóstre dtto Sibiu 3 Aprilie a. c. Nr. 2656 pres. clerului și poporului acestei dieceșe, și acum în vacanța scaunului episcopesc, este dată dorita posibilitate de a petrece sfințele sărbători ale Învierii Domnului în cea mângăere sufletească, de care nărocos a fost a se bucura la tóte sărbătorile mari în cursul de 24 ani, cât Pronia cerescă V'a dispus și ținut de archipăstoriu al acestei dieceșe.

De aceea rugându-Vă respectuos a primi prezenta noastră adresă de profundă mulțumită pentru primita Pastorală, pe lângă asigurarea distinsei noastre reverințe ne luăm voia a Vă ruga: să binevoi-Ți a primi, și felicitarea noastră căldurósă la Sf. Sărbători ale Învierii Domnului poftindu-Vă „Sărbători fericeite”!

Arad, la 14/26 Aprilie 1899.

Pentru Consistorul eparchial gr.-or. român din Arad:

Iosif Goldiș, m. p.
archimandrit, vicar eppesc.

...Afară de Șaguna! Diarele maghiare publică încă în fie care și amintiri despre ăilele corespondente de acum 50 de ani, din timpul revoluțiunii. În ăia de 4 Maiu „P. N.” are următoarea amintire despre întâmplările mai însemnate alui 4 Maiu 1849:

Conferința dela Abrud. Dragoș, trimisul guvernului maghiar, e (în 4 Maiu adevă) în pertractări de pace cu prefectii Iancu și Buteanu, și cu privilegiul acesta face Valahilor următoarele oferte principale, în numele ministeriului: Guvernul maghiar recunoste pe Valahi de naționalitate separată, sub numele de „Români”. Limba de petractare în comune și cea școlară, póte fi cea valahă. Religia grecăscă ne-unită se face egal îndreptățită cu celelalte confesiuni recepte, și se pune sub un episcop-patriarch independent de ocărmuirea bisericească sərbăscă. Resculații însă au să-și depună armele în timp de două săptămâni, și după ce vor fi jurat pe independența Ungariei, vor dobândi amestie generală, afară de Șaguna!

„Capii poporului Valah însă, temându-se mai ales de prefectul cel străin păcii, Axente, au declarat, că ei nu sunt împuterniciți să facă pact, dar se învoesc să convóce pe mâne adunare poporală în vecinul Cărpiniș, ca Dragoș să póta grăi și poporului însuși. Adunarea ținându-se în timpul numit, cuvintele și îmbieciunile lui Dragoș au fost primite cu puțină asistență.

Cine-a avut dreptate? În controversa ridicată în jurul taxelor la *Portile-de-fer*, guvernul României trimisese celui

FOIȚA

Lângă riu.

Rosie 'n față ca bujorul
Tremură de zăpăcită,
Iar cosița-i despletită, —
Și 'n bucăți lângă răchită
Zace spart ulciorul.

El, — căci Tóder e greșitul, —
Stă de-oparte și-o privește,
Sanfîruța 'ngălbinește
Și-apoi ăice: „Mi-l plătește,
Și lasă glumitul!”

Bucuros!... Cunosc păcatul,
E al meu, — dar n'am ce face,
Și de-aceea, pentru pace
Cumpăr tóte ăte-a face
Până Joi, olarul.

Dar aici să vii cu mine
Să le umpli pe rēcóre,
Și-apoi pentru fiecare
Ce mai spargi, — o sărutare
Capăt dela tine.

Ce-o mai fi fost? Nici eu nu știu,
Dar femeile mirate
Spun c'abia mai pot străbate
La apă, de hărburi sparte
Ce-s pe lângă riu.
Maria Cioban.

Din țara iernei de veci.

— Călătoria lui Nansen la Grónlanda —
După „T. L.”, de Dr. P. Oprișă.
(Urmare și fine.)

Călătoria se fînesce.

Godthaab. — Călătorii se spală, apoi mănă. — Locuitorii din Godthaab. — Delicatesele și săpunul lor deosebit. — Nansen și tovarășii săi plăcă cătră casă, în Europa.

Godthaab, după care călătorii atât de mult însetau, e colonia cea mai însemnată a Grónlandei. Totuși n'avem să ni-o închipuim de vre-un oraș deosebit. La noi ar forma un sat de rënd. Constă din o bisericuță și 5--6 zidiri mai de dai Dómnle. Tóte celelale supra-edificate sunt numai niște bordeie sărăcăcioșe de ale eschimoșilor.

Locuitorii Grónlandei sunt fôrte afabili. Póte fiind-că numai rareori li se dă ocaziune să primăscă străini, când apoi fericirea lor e nespuse de mare.

Când ajunge Nansen și ai săi în Godthaab, tocmai plecase vaporul cel din urmă care a mers în acel an la Europa. Vestea acăsta n-a fost nici decât înveselitoare pentru Nansen și ai săi, căci astfel fură siliți să petrecă acolo tómnă, ce se apropia, întregă iarna cea lungă și să ascepte și primăvara viitoare, când iar va sosi din Europa vre-o

corabie, pe care să se póta re'ntórce în iubita lor patrie depărtată.

La început le-a cădut în aeeva greu. Nu se puteau înpăca cu starea faptică, căci, ăeu, mult doriau să 'și vadă pre iubii lor de acasă. Dar zădarnic! Nu s'a mai putut ajuta năcazului, și au trebuit să se înpace cu sórtea.

Ășteptarea îndelungată a ușurat'o fôrte afabilitatea deosebită e locuitorilor, amaóilitatea lor și apoi multele lucruri speciale, ce Nansen și ai săi au putut esperia paș de paș în întreg timpul, cât au petrecut în Godthaab.

Îndată după descălecarea fură încuartați în casele cele mai bune, și au pregătit în onórea lor tóte ospetele posibile.

Nansen îndată ce ajunge la cuartirul său, unde se afla și'o oglindă, numai că nu s'a spăriat, când privind în ea, 'și-a vădut fața cea urită, schimonosită și necunoscută, căreia numai ochii și dinții îi selipeau de sub scórta cea grósă de nelăuțeală.

Era să nu se recunoscă. S'a apucat îndată să se spele, căci doarea spălarea. După cum însuși se exprimă, abia își poți închipui ceva mai plăcut, decât simțemântul când primadată te speli și te schimbi după atât timp. Spălarea și schimbarea 'i s'au părut adevărate desfătări paradice.

Dar apoi ospetul! Cei șase ómeni au făcut minuni, atât au mănecat. S'au minunat ei însiși și i-au admirat și indigenii. Și cum se nu. când aflară acolo până și pâneși prăjiture, al căror și gustul îl daseră aprópe uitării. Dar și l'au reamintit îndată și au mănecat și iar au mănecat. Tocmai așa erau acum cu mănecarea, ca mai nainte cu apa: nu se puteau sătura.

Sera, când s'au culcat în paturi bine așternute, de abia au putut dormi. Timp îndelungat s'au svércolit neliniștiți. Intratâta se dedaseră cu sacul de dormit în care obiceiuiău a dormi câte doi-trei, în nopțile lungi, pe câmpurile de ghiață și zăpadă.

Fiind siliți să rămână aici până în primăvara viitoare li-s'a dat ocaziune să cunoscă locuitorii de aici și obiceiurile lor.

Locuitorii sunt eschimoși. Afară de ei se mai află câți-va oficianți și comercianți danezi. Eschimoșii de aici sunt tóți creștini. Dar trăiesc aprópe așa ca rudeniile lor de jumătate sərbăice. Pescuesc, vénéză și astfel trăiesc din prada căștigată, căci alt mod de traiu aici nici că e posibil.

Pescele și carnea de foce le mănăncă, parte crude parte după ce au înghețat. În casul din urmă le și fierb. Vara lasă mai întâi carnea să putrezăscă de jumătate. Capul de focă putred de jumătate se consi-

ungar o notă, în care trăgea la îndoială îndreptăţirea acestuia de-a pune deja taxele la Porţile-de-fer, şi pentru cuvântul că lucrările de regulare a fluviului, nici nu sunt definitiv terminate.

Inspiratul guvernamental „Budapesti Hirlep” luând în apărare punctul de vedere ungar, scria între altele, polemizând şi cu nota română, astfel:

„Guvernul român dăce în răspunsul său, că e întrebare de e terminată ori nu definitiv regularea navigaţiei la Porţile-de-fer, iar de e, şi atunci ţine de necesar, ca să se stabilească o înţelegere cu statele interesate privitor la aplicarea şi mărimea tarifulor.

„Dorinţa aceasta a notei române — dăcea diarul unguresc — e absolut lipsită de temei, căci contractele de London şi Berlin şi plenipotenţile, îi dau guvernului ungar dreptul de a-şi acoperi cheltuielile de regulare, prin incassare de taxe, şi apoi cheltuielile factice ale regulării, nici aproximativ nu se acoper măcar, prin tarifa din chestie. Întrebarea a două, că ore regulată e deplin curgerea la Porţi, cade şi ea, căci părţile prescise de contracte, sunt faptic regulate!”

Aşa, şi aşa de categoric combate diarul inspirat de guvernul unguresc, nota română. Dar se vede că o combate cu orice preţ, numai tocmai fiind-că Românii vin să le deschidă ochii asupra realităţii. Aici avem probă autoritativă, că guvernul român era deplin conştii şi în clar cu starea lucrului, când îşi făcea observările şi reservele sale.

Intr'adevăr în numărul dela 3 Maiu n. acelaşi diar unguresc se vede nevoit (ori o face inconştii), a da loc unei desmintiri autoritative a afirmaţiilor sale de nainte cu 12 zile. Iată ce spune:

„Reuniunea ungară de navigaţiune” a ţinut aici (2 Maiu) sara o şedinţă, sub preşedinţa lui Dr. Alesandru Matlekovics, consilier intim. În şedinţă inginerul Iuliu Racskay a cetit un studiu asupra executării tehnice a regulării Porţilor de fer...

„După el a ţinut o vorbire mai lungă Richard Rapaich, Directorul Societăţii ungare de navigaţiune fluvială şi maritimă, în care mai întâi a mulţumit lui Matlekovics, că a dat ocaziune marinarilor ungari, ca, după discuţia diaristică din urmă, să-şi spună şi ei părerea asupra acestei chestii ponderose.

„Regularea porţilor de fer — a şis directorul — încă nu e terminată! A declarat-o asta şi însuşi ministrul reg. ung. de comerciu, care a adaus la declaraţia sa şi aceea, că ţine de datorie de onoare a Ungariei, ca să termine acele lucrări!”

Iată adevărul.

Şedinţă la Asociaţiune.

Comitetul central al „Asociaţiunii” şi-a ţinut Joi (3 Maiu n.) şedinţa sa ordinară lunară, luând parte şi la această şedinţă, ca de regulă, membrii comitetului în număr aproape complet.

Iată hotărârile vrednice a fi cunoscute şi de publicul mare, din această şedinţă:

deră de deosebită delicată. Slămina fociei şi a balenei totdeauna obicinuesc a-o mânca crudă. Deosebită plăcere le cauză pielea prăpată de chiţi pe care se obicinuesc a o beli dimpreună cu puţină slănină. Şi acesta o consumă în stare crudă. Nansen încă laudă astfel de slănină. Dăce că e cu mult mai gustosă ca fiertă. Gustul ei samănă cu al nucei.

Dar decât tete aceste, eschimoşii preţuesc cu mult mai mult conţinutul stomacului renului. În partea acesta a Grönlandei renii trăiesc sêlbateci. Locuitorii îi vênăză cu plăcere şi sirguinţă. Să veţi bucurie mare, dacă le succede a vênă câte unul! Nu carnea sau pielea, ci butuşul le cauză bucuria cea mare, şi încă cu atât mai mare, cu cât e mai plin.

La astfel de ocaziuni mici şi mari alérgă la faţa locului. Cu mare veselie se apucă să deşarte conţinutul stomacului, care numai de jumătate e mistuit.

Renul se nutresce cu musciu şi lichene. Tot ce află în butuşul lui e nutremânt vegetal mistuit de jumătate şi înăcrit în stomachul dobitocului. Acesta e pentru eschimoşi delicata cea mai plăcută din lume. Că de ce îl doresce aşa de tare îşi află explicarea în împregiurarea, că eschimoşi trăind întruna cu mâncări cărnoase, e natural să poftescă şi nutremânt vegetal. De

— Edarea unei biblioteci populare. S'a decis ca Asociaţiunea să edee, pe speşele proprii, o serie de publicaţiuni populare, cu tendinţă moralisătoare, o nouă *Bibliotecă de popularisare*. La ideea acesta a venit comitetul de acolo, că, precum se ştie, Asociaţiunii îi stă la dispoziţie un fond special, din care are a împărţi în fie-care an cărţi gratuite la popor, în preţ de 90 fl., cu privilegiul adunărilor sale generale, şi la alegerea cărţicelor potrivite spre acest scop, întimpină greutăţi, sau că nu se prea află, sau că sunt scumpe, cât abia pôte împărţi un număr mic de esemplare. De aceea a decis edarea unei „Biblioteci” nouă, întocmită anume. Asociaţia îşi va scote numai speşele de tipar, şi aşa va putea da un esemplar (de 4 côle, cuart mic) cu numai 10 cr. Deci tôte-fôrte ieftin. Aşa va putea apoi distribui multe în popor. Va escrie concurs pentru lucrări, remunerând pe autori cu câte 30 corône de côle de tipar. Lucru laudabil.

— Fundaţiunea Ioan Oltean. Se ştie că Ioan Oltean, mort ca inginer în Galăţi (România) la 1890, originar din Cojocna, a lăsat Asociaţiunii 90,000 Lei. Testamentul însă a fost atacat cu proces; procesul a durat mult; acum s'a sfîrşit. Sentinţa ultimă cu valôre de drept şi favorabilă Asociaţiunii, s'a adus la cunoştinţa comitetului în şedinţa de Joi. Asociaţia are acum a îngriji numai de executarea dispoziţiilor testamentare, între cari e şi aceea, că 10% din venitul curat al fundaţiunii se dau în părţi egale şcôlelor româneşti gr.-or. şi gr.-cat. din comuna natală a testatorului. Cu timpul aceste norocoşe şcôle vor ajunge a putea fi întreţinute cu totul din acest fond.

— Bocşa-germână, Oraviţa, Timişóra! Frumôsă activitate se remarcă în despărţămintele bănăţene de Bocşa, Oraviţa şi Timişóra. La Bocşa germană, unde e directorul Ioan Budinţeanu, s'a arangiat o frumôsă serie de conferinţe publice în care s'au dezvoltat mai ales teme economice, fôrte folositoare. A câştigat despărţământul şi 1700 de altoi de câte 3 ani şi i-a împărţit cu preţ bagatel de câte 10 cr. poporului. Numarul membrilor trece peste 100, etc. Asemenea laudabile sunt despărţămintele de Oraviţa şi Timişóra cari au în frunte pe dnii Ilie Trăilă (Oraviţa) şi Emanuil Ungureanu (Timişóra).

Avis altor despărţăminte!

Lupta pentru paragraful amvonului.

— Din parlamentul ungar. —

În săptămâna asta a fost mare luptă în dietă în jurul acelor părţi din legea despre judicatura Curiei în chestii electorale, cari tind a pune cât se pôte lăcat pe gura preoţilor, de a informa pe alegători în ajunul alegerilor.

Paragraful care opreşte preoţimii agitaţia de pe amvon, adecă în însuşi biserica, ori în adunări religioşe peste tot, a ridicat pe partidul poporal cu tótă puterea contra lui!

Partidul poporal a arêtat cât de mult acesta e un amestec al statului în biserica şi o încercare de a impune regulile chiar în biserica şi cum acesta e o încercare de restrîngere a libertăţii preoţilor în eserciarea drepturilor lor cetăţenesci, etc.

Apărările partidului poporal, făcute cu mare aparat şi cu multă necruşare, au atinsaşa de mult pe „liberalul” partid dela guvern, că Marţi în 2 Maiu a luat cuvânt, pentru a răspunde, însuşi ministrul-preşedinte Széll, iar Mercuri în 3 Maiu, s'a ridicat chiar leul justiţiar al camerei, Desideriu Szilágyi, fost ministru de justiţie.

Ministrul preşedinte Széll a vorbit, credincios obiceiului seu, tot în generalităţi, cu încungiur, cercând a păstra aparenţele de om al „legii, dreptului şi dreptăţii”, deşi nişte aparenţe fôrte străveşii şi mai ales făcute străveşii prin o explicare a lor, inspirată sigur de el însuşi, prin „*Pol. Correspondenz*” din Viena, în ziua următoare, în care între altele dăce:

„Sunt la tot cazul anumite elemente în cler, între cari conducătorii mişcării naţionaliste, cari în paragraful amvonului ved o restrîngere a putinţei lor de acţiune!” etc.

Adecă indirect, prin tâlmăcirea în afară, a cuvintelor sale din parlament, îşi descopere gândul rezervat ce l'a avut în jurul acestui paragraf şi spune că numai preoţii naţionalişti ved această restricţie în paragraf, de fapt la acesta s'a gândit domnul ministru însuşi şi se gândeşte când îl apără!

Vom da în numerii viitor părţile mai marcante ale discursurilor în parlament, fiind ele de folos preoţilor nostri, să le cunoscă.

Mutatis mutandis...

(=) Pe omul acurat, pëtrunşător, drept, îl poţi uşor recunoşce luând în analiză ori-care lucrare a lui. Din fie-care, mare ori mică, el va apare aceea ce e, acurat, la locul seu. Dar tot aşa îl poţi cunósce şi pe omul superficial, care numai le scutură tôte din mănecă, fără aprofundare, fără gândire seriósă. În tôte lucrările sale, mari ori mici, va apare şi el ca aceea ce e, uşurel, nesperios.

Guvernul unguresc s'a apucat, încă în era lui Bánffy, să „reguleze” navigaţia pe Dunăre la Porţile-de-fer,

prin tarifa de care atâta s'a vorbit şi s'a scris.

Ori-cine ar avea drept să cređă, că de o atare lucrare, guvernul ţerei noastre se va fi apucat cu tótă serioşitatea, folosindu-şi tótă ştiinţa, şi studiindu-o din greu în tôte amănuntele ei, cu atât mai vêrtos, că atingea prin ea o mulţime de state, vecine şi îndepărtate, cari sunt interesate în această navigaţiune. Dar serioşitatea lucrării guvernului nostru, chiar şi în această chestie de ordin mai înalt, care îţi pôte întări sau zdrobi reputaţiunea în afară, apare fôrte stranie. Ni-o ilustrăză fôrte viu însuşi Directorul „Societăţii ungare de navigaţiune fluvială şi maritimă”, Richard Rapaich, care în şedinţa dela 2 Maiu a acelei Societăţi, a ţinut, în faţa unui auditor înţelegător şi ales, o vorbire mai lungă, în care a spus şi următoarele lucruri:

„Regularea Porţilor-de-fer încă nu e terminată! A declarat-o asta însuşi ministrul de comerciu, cu adausul că ţine de datorie de onoare a Ungariei, ca să termine aceste lucrări.

„Ceea-ce privesce îndreptăţirea de a percepe taxe, conferinţa dela Londra ne dă hotărit dreptul, ca prin incassare de taxe să ne plătim speşele şi interesele provocate de regulare. Dar slăbirea tarifei nu pôte fi numai chestie rece financiară (cum adecă au luat-o ministrii „regulatori”... Red.), ci mai ales chestie comercială. După socotelile mele, prin tarifa ce se proiectase cu 1—1½ cr. de majă metrică, comunicaţia s'ar îngreuna cu 10—15 cr. de tonă! Trebuie acum cercetat, că ore comunicaţia pôte ori nu suporta această scumpire? Căci de va fi fôrte-fôrte mare taxa, comunicaţia nu numai nu se va spori, ci va recădea, şi aşa nu vom vătăm numai interesele comerciale, ci chiar şi din punct de vedere financiar, vom păţi-o!

„Şi-apoi şi de altfel trebuie să şinem în vedere tendinţa pe continuă scădere a tarifulor. Încă în 1885 taxa fluvială între Budapesta şi Seghedin, era 45 cr., aici e numai 26 cr., etc. Ba şi tarifele trenului scad şi trebuesc mereu scădute. Şi această scădere a tarifulor nu a urmat din buna voe a Societăţilor, ci a fost constrînsă de împregiurări.

„De aceea, şi la tarifarea Porţilor-de-fer nu trebuie să luăm noi de temei tarifele de odinioară (cum o făcea potracărul anonim al guvernului prin „N. Fr. Presse”, provocându-se la aceea că dora şi aşa aveau corabiile speşele astea şi în trecut, dar sub alţi titli, ca luminat, întreţinere de parc de trăsuri, etc...Red.), ci să luăm cele din present.”

Etc. În tôte directorul societăţii de navigaţie, par'că rosteşte vorbirea de acasă de nesperiositate şi nepricepere, în faţa unui juriu, asupra guvernului ţerii, care s'a pus să reguleze chestia.

După el a vorbit Iuliu Klein, care a scos la ivélă alt punct interesant: simpatia

puse spre întrebuintare comună, fără ca cineva să afle în această vre-o necuviinţă, sau să considere această de un lucru scârbos.

Inzădar, câte case atâtea năravuri!

Eschimoşii n'au nici o cunoştinţă despre lume. Dacă pot vênă destule foc, nici că le pasă de ceva. În timp potrivit merg la pescuit şi vênat. Altă-dată lenevesc desbrăcaţi în bordeiele lor, unde povestesc, glumesc şi dorm liniştiţi.

Acesti ômeni sunt fôrte sêraci. Ţara lor pleşuvă încă e fôrte miseră. La ei vara durăză numai câteva săptămâni. Dar pentru aceea că sunt popor sêrac de sigur trăesc mai fericite în patria lor gheşosă, decât locuitorii multor ţeri prin palatele lor binecuvântate cu tôte darurile frumôse ale naturei şi artei, dar lipsite de fericire.

Nansen şi tovarêşi săi au iubit fôrte acest popor simplu, dar fôrte bun de inimă. Când în primăvara următoare sosi un vapor din Europa, pe care s'au putut reîntôrce în patria lor mult dorită, le-a cădut greu să se despartă de sermanii eschimoşi. Şi eschimoşi întristaţi s'au despărţit de europenii lor iubii. Între lacrimi reciproce şi înbrăţişări cordiale dăse Nansen şi ai săi: rămas bun! eschimoşilor şi se reîntôrseră în Europa.

Brad, 16/28 Iunie, 1898.

acesta însă numai rare-ori se află în Grönlandia. Drept aceea năvălesc cu atâta lăcomie asupra conţinutului butuşului renilor, care fiind de provenienţă vegetată şi deja prelucrat de jumătate în dobitoc, e fôrte uşor de mistuit.

Mai este încă ceva ce preţuesc eschimoşii fôrte. Acest ceva îl formăză intestinele găinei de zăpadă.

Nansen povesteşte, că odată un vênător eschimos voinde să-i facă un dar, i-a puşcat şi dus o pereche de găini de zăpadă. Dar nainte de ale preda, le-a crepat, le-a scos intestinele şi într'o clipită le-a înghiţit cu mare poftă. Se vede, ca pe lângă tótă afecţiunea i-a părut rău să dea europenilor şi intestinele, ci s'a împărtaşit el însuşi de această plăcere deosebită. Şi această îşi află explicarea în împregiurarea, că în intestinele găinei de zăpadă se află materii vegetale.

În acel ţinut se află multe găini de zăpadă. Eschimoşii puşcă destule. Carnea lor nu mult o preţuesc şi dacă numai se pôte, o dau europenilor, cari rătăcesc sau locuiesc acolo! Dar intestinele totdeauna le păstrăză pentru sine.

Vestmintele eschimoşilor se pregătesc mai ales din piele de foc. Bărbaţi ca şi femei au aceeaşi îmbrăcăminte. Aşa, că poţi deosebi pe unul de cela-lalt. Şi acesta e cu atât mai anevoie, fiind-că bărbaţii de

obiceiu sunt fără muste şi fără barbă, ca şi femeile, deore-ce nu le cresce. Rochia e aici cu totul necunoscută femeile pôtă cioreci (pantaloni) tocmai ca bărbaţii. Peste cioreci cisme. Din cauza frigului, nici nu s'ar puté îmbrăca alt-cum.

Nu mai portul capului se deosebesce la femei de bărbaţi. Femeile îşi légă përlul în vârful capului în formă de conciu. Sêmînţile sêlbătice îşi légă conciu cu dăraburi de piele pecând cei din Godthaab cu nise prime colorate, ce şi le contrag prin mijlocirea comerului european. Însă nu folosesc tot felul de colori. Au anumite reguli, pe cari le observă strict. Astfel: fetele folosesc primură roşie, pe când nevestele primură vînetă. Veduvele îşi légă conciu cu primură nêgră; iar dacă li se uresce veduvia, atunci mai légă lângă primura nêgră şi una roşie îngustă, de unde fie-cine pôte înţelege, că veduva jalnică, iar s'ar mărita. Veduvele bătrâne, cari au abdis de a se mai mărita, de regulă légă pe lângă primura neagră una albă.

Pentru spălarea obrazului eschimoşii folosesc drept sêpun: urinul omenesc. Pe acesta îl preţuesc fôrte. Cred că urinul nu numai înmoie pielea, dar totodată ofere përlului o cölóre frumôsă. Drept-aceea ei adună urinul cu mare îngrijire în vase anume, cari se pot afla în fie-care bordeiu,

pe care și-au câștigat-o Maghiarii prin ținuta lor, în streinătate, d. e. în Bavaria.

„Dunărea — ȋdice Klein — după geografie ar fi navigabilă până la Ulm, dar din bunăvoința Bavarezilor, e numai până la Regensburg.

„Bavarezii, ȋdice, își încordă toate silințele și fac totul, ca se ne facă nouă imposibilă folosirea Porților-de-fer!“ (Semn de simpatie!)

Scöte apoi la iveală, că „drumul pe mare peste Venetia (spre Orient) chiar și acum e mai ieftin decât pe Dunăre, dar încă de vom mai îngreuna comunicația“?

Arată că scopul Venetiei, se facă imposibilă concurența Dunării! Evident dar că la Porțile-de-fer trebuie să facem situația cât mai favorabilă, dar nu prin tarife scumpe să abatem comunicația de acolo!

La urmă președintele Matlekovics a resumat și a arătat că cei doi vorbitori s'au pus pe punctul de vedere cel adevărat și bun, când tind să demonstreze, că Porțile-de-fer, numai atunci le sunt folositoare, de vor fi ieftine!

Etc.

Zdravăn frecuș inteligenței guvernului care pregătise tarifa, cu care s'a retras apoi în chip nu prea vitejesc, și strașnică dovadă de serioșitate în lucrarea acestor guverne!

Noi ȋnțim să accentuăm numai că, mutatis mutandis, aceeași serioșitate, profunțitate și corectitate, o vei afla în toate lucrările guvernelor noastre maghiare, cari privesc pe deaproppele lor, apropiat ori depărtat! Să le supui numai la asemenea esaminare, și la asemenea convingere vei aduce lumea despre toate ale lui lucrări!

Revistă Externă

Inarmările Turciei

Generalul ture de artilerie Riza-pașa care se află acum în Essen, a fot însărcinat de Sultanul să comande la fabrica Krupp tunuri în valoare de 30—40 de milioane de mărci!

Conferința desarmării

Delegații turci la conferința desarmării au primit instrucțiuni precise să se abțină dela ori ce discuție privitoare la chestiile politice și de naționalitate, ce ar fi ridicate în conferință, deși programul acesteia nu conține astfel de puncte.

Delegații turci au instrucțiuni să și protesteze, în cas când asemenea cestiuni ar fi puse la ordinea ȋdilei.

*

Înțelegerea Angliei cu Rusia.

La 29 April s'a semnat la Petersburg înțelegerea anglo-rusescă în privința cestiunii drumurilor de fer din China.

Rusia se angajează să nu facă nici o încercare pentru a obține vr'o concesiune ȋre-care de drum de fer, sau vr'o altă concesiune asemenea, în valea Yang-Tse, Anglittera ia acelaș angajament în ceea-ce privește M a n g i u i a.

În cursul unui prânț al academiei de Belle-arte, lord Salisbury a pronunțat un discurs ȋdicând că Anglittera a ajuns o înțelegere foarte satisfăcătoare cu Rusia în ceea-ce privește chestiunea chineză. Este foarte probabil ca această înțelegere să împedice ori-ce ciocnire neliniștitoare a intereselor dintre Englittera și Rusia.

Lord Salisbury a ȋdis că nu știe dacă conferința pentru pace va avea ca consecință vr'o îmbunătățire a relațiunilor dintre națiuni. Totuși conferința pare un bun prevestitor al unui viitor pacinic.

*

Ce va fi prevestind?

E curios, că în același timp când lordul Salisbury a constatat înțelegerea cu Rusia față de China, s'a făcut și prevestitorul mistic al unei alianțe tănuite încă, care pare cu atât mai probabilă, cu cât am arătat ce mari pregătiri de rezboiu face Anglia, mergând până a scădea amortisarea datoriiilor sale, pentru a putea face față uriașelor cheltuieli de înarmare.

Vorbind de alianțe, lordul Salisbury a declarat, că s'ar putea să fie

vorba de un caz extraordinar, acela al unei alianțe ce Anglittera ar încheia pentru a întreprinde un războiu, de acord cu o altă națiune!...

Oratorul spunea că de altfel Anglittera are motiv de a se felicita că trăește actuatmente pe picior de bună pretenie, cu toate puterile lumii.

Englittera este convinsă că menținerea acestor relațiuni este scopul cel mai înalt ceși poate propune, și că astfel politica sa, precum și interesele sale cele mai esențiale și onőrea sa, vor fi păȋite!

Din România

(Familia regală la Sinaia.) MM. LL. Regele și Regina își vor lua reședință de vară la Sinaia la 12 Maiu v.

În cursul sēpēmānei de față M. Sa Regele va face o excursiune la Sinaia, ca să vadă lucrările de înfrumusețare ce se fac împregiurul Castelului Peleș.

*

(Disolvarea parlamentului; alegerile nouē)

Mercuri au fost convocate camerele române, pentru a li se ceti mesagiul de disolvare a lor. Mesajul e foarte scurt. Prin el se spune că în urma retragerii dlui Dim. Sturdza de la putere și a venirii guvernului conservator, Camerele se disolvă, pentru ca prin alegeri nouē țara să se manifeste în mod liber față cu noul guvern.

După acesta dl prim-ministru a cetit decretul pentru convocarea colegiilor electorale, cari vor procede la nouē alegeri generale, și anume la 27 Maiu (st. v.) colegiul I de Cameră; la 28, colegiul II, și la 29 colegiul III.

La 1 Iunie colegiul I de Senat; la 2, colegiul II, și la 3, colegiile universitare din București și Iași.

Noiule Corpuri legiuitoare vor fi convocate în sesiune extraoroinară la 12/24 Iunie.

*

(Păcură în loc de cărbuni de pētră)

La direcția căilor ferate române se urmēză cu mare activitate transformarea locomotiveilor pentru a fi puse în mișcare cu păcură.

Economiile realizate de direcția căilor ferate în urma întrebuițării acestui combustibil sunt foarte mari. E de ajuns să spunem, că direcția căilor ferate aducea cărbuni Cardiff pentru suma de peste 7 milioane de lei pe an; iar acum aduce abia pentru 2 milioane.

Păcura necesară, direcția o ia de la societatea „Steaua Romāniei“, 250 vagōne pe fie-care lună, deci banii rămān tot în Țară.

*

(Dl B. P. Hașdeu, în politică.) În bătrānitu învēțat de renume european, B. P. Hașdeu, care totă viața a trăit numai științei, își ia acum și — colōre politică.

Dl N. Filipescu a primit dela d. B. P. Hașdeu, următōrea telegramă:

„Cu ocasiunea banchetului oferit mie, eu ridicasem un toast pentru conservatismul democratic și pentru democrația conservătoare.

Sunt fericit de a vedea realizarea urării mele, și deci vă rog să binevoiți a mă înscrie în clubul conservator, unde voiu regăsi pe vechii mei amici radicali“. B. P. Hașdeu.

NOUTĂȚI

Imperătēsa Eugenia, soția fostului Impērat Napoleon III, în timpul seu o frumusețā fără pereche, aȋ e abia umbra sa de odinōră. Acum e bolnavă greu, și Regina Victoria a Angliei a vizitat-o nu demult, dar impēratēsa abia s'a mai putut ridica puțin în pat pentru a-și primi cunoscuta și pretina. Deși e mai tineră ca Regina Angliei, apare mult mai bătrānă, pe când regina Angliei e încă puternică, grasă, sănătōsă tun, cum se ȋdice. Impēratēsa cu tragic sfirșit, nu va mai trăi nici ea mult.

*

O invenție romānescă, importantă.

Dl Gh. Varlam Ghițescu, fost căpitan în Romā-

nia, care a ȋținut 24 de conferințe, a sosit de cât-va timp în București, unde s'a și stabilit. D-sa ține în sēra de 2 Maiu v. la Ateneul Romān, o conferință în care va face revelațiuni foarte importante asupra „Postei aeriene care vrea se deschidă pe socotēla dsale între București-Viena-Paris; București-Viena-Berlin; București-Viena-Dresda-Hamburg-Londra, adică lēgă Bucureștii cu tot apusul Europei. Are proiectele gata pentru a face contract cu Statul, căruia nu-i care pentru acest serviciu de cât cei 10 bani diferența de port, la scrisore pentru străinătate.

Cu instrumentul inventat de d-sa plēcă dimiņēța la ȋdisele orașe și sēra aduce rēspuns la corespondențe. Destāinuri însemnate se vor face la această conferință foarte interesantă din toate pncțele de vedere. Conferința e însășită de proecțiuni electrice prin cari arată toate instrumentele aeriene de cari vorbește. Va face în același timp experiențe cu un balon mic cu cārmă, chiar în sala Ateneului.

—

Cu numărul present se sistēză expedarea „Telegrafului Romān“ la adresa dlor cari nu și-au renoit abonamentul.

—

Expediția la Polul Sudic. Societatea geografică din Bruxella a primit întâiul raport dela conducătorul expediției Belgiene la Polul Sud, căpitanul Gerlach. După acest raport expediția pe bordul vasului „Belgica“ a părășit, la 14 Ianuare 1898, golful Sf. Ioan, din insula statelor, la rēsărit de Țara-de-foc La 15 Ianuare făcēndu-se o mēsūrătōre a mării, s'a dat de o adēncime de 4040 de metri. La 23 Ianuare, „Belgica“ a dat de o strimțōre de apă, în care a descoperit un archipelag necunoscut până acum. Ținutul descoperit în apropierea archipelagului a fost botezat Țara recunoscinței. S'au făcut ceretări magnetice, botanice și zoologice, cari au fost întregite prin diferite planșe fotografice, reprezentând peisagii din acea regiune.

De la 15 Mai până la 21 Iulie, sōrele era, pentru expediționari, sub orizont. Un membru al expediției, Danco, a murit la 5 Iunie și a fost îngropat întrun mormēnt de ghiatā. Corabia a părășit locul de iernare la 14 Februarie 1899; la gradul 103, vasul a fost înecunjurat din nou de ghiatā și abia la 14 Martie a putut ieși la larg.

Expediția a făcut frumoșe observații magnetice și meteorologice și posedă o minunată colecție privitoare la fauna mării.

*

Fondul de pensiuni a ȋdiaristilor. În Pesta. În 1881 cāȋva gazetari din Pesta s'au apucat să întemeeze un fond de pensiuni pe sama ȋdiaristilor (fīrește maghiari) deveniți neputincioși. În 3 ani abia au putut aduna 1000 fl. De atunci agitāndu-sē mereu ideea, i-a mers fondului tot mai bine. În 30 April reuniunea și-a ȋținut adunarea generală, la care au luat parte și ministrii Szēll și Hegedūs și oberrabinerul Max Falk, și au constatat cu mare bucurie, că aȋi fondul lor a trecut deja peste 720,000 fl. A avut anul trecut venite 54.000 fl. (11.000 contribuiuri și ceilalți interese), și a cheltuit 10.000, a crescut deci cu 44.000.

Am putea învēța și noi un pic de însuflețire dela acești ōmeni.

*

Mōrte Hortensia Ioan Schiopu nāsē. Popovici, după lungi și grele suferințe, împărtășită cu sfințele taine, a încetat din viață în 17 (29) Aprilie în etate de 27 ani și al 3-lea an al fericitei sale căsătorii. Despre această durerōsă pierdere încunosciņăm cu inima frāntă de durere pe toate rudeniile, amicii și cunoscuții. Rēmășițele pāmētesci ale răposatei mult regretate au fost depuse spre vecinică odihnă în cimiteriul bisericeii gr. or. romāne din Țintari, în 19 Aprilie 1899. Pentru jalnica familie:

Ioan Schiopu paroch ca soț, Dr. Maximilian Popovici, Petru Popovici protopop, ca frați: Ana Popovici nāsē. Pop, Silvia Popovici n. Pușcariu ca cumnate.

Fie-i țērēna ușōră!

*

Ce însușiri le lipsesc Ungurilor. La adunarea generală a fondului de pensiune a ȋdiaristilor din Pesta, ministrul-președinte Coloman Szēll, a ȋținut și d-sa o vorbire presărată cu multe note vesele, în care între altele a ȋdis, ca rēspuns la vorbirea lui Max Falk care l'a atins și măgulit și pe ministru:

„...Și acum am învēțat ceva. Un lucru pe care numai cu silă îl cred, și altul

care îmi stīrnestē admirațiunea. Unul e acesta: Stimatul meu amic ȋdice, că această societate a eschis din sinul sēu politica. Ei, dar dacă eu mē uit aici peste toți și așa ceva îmi spuneți, apoi dēu că ōrecare îndoială se naște în mine... (Ilaritate) Al doilea lucru, care îmi provōcă admirațiunea, e că este o societate, care nu are datorii. Ei bine, astea două lucruri, nici unele nu sunt însușiri ale Maghiarilor!... (Ilaritate).

*

Fidanțare. Dl Costantin Leuca, teolog absolut din Lazuri (tractul Halmagiu) și-a fidanțat de viitoare soție pe Eevronia Irimie și-și vor serba cununia la 2/14 Maiu în biserica gr. ort. din Mestēcān (Protopopiatul Zarandului.)

*

De-ale expoziției din Paris. Un telescop uriaș va fi expus la 1900 la Paris, care va face să ne pară că vedem luna la depărtare numai de — un metru.

Distanța ce ne va separa de fapt de imagina satelitului nostru, cu ajutorul acestui telescop, nu va fi de un metru, ci de o sută de kilometri, distanță infimă când ȋninem sēmă de spațiile incomensurabile, de dimensiunile enorme ale planetelor pe cari ochiul astronomului cērcă a-le explora.

Pentru a se ajunge la acest rezultat s'a întrebuițat siderostatul lui Foucault provēțut cu o lunetă, a cărei distanță focală e 60 de metri. Siderostatul se compune dintr'un picior de fontă care suportă o oglindă; oglinda acesta e mobilă și se mișcă printr'un sistem de orologerie, care permite a urmări evoluția astrelor. În chipul acesta, luneta rămāne nemișcată, și acesta e un punct capital. Căci altel cine ar putea face să se miște în toate sensurile enorma lunetă de 21,000 chilograme. Oglinda acesta e o adevērată minune. Ea a fost turnată la Jeumont, cu precauțiuni infinite, și topirea imensei mase de sticlă a necesitat un cuptor special. Și cātă griȋă nu s'a avut la poleirea oglinȋei. Acesta e munca cea mai delicată ce se pōte închipui, căci totul depinde de frumsețea suprafeței reflectōre.

Cu ajutorul lunetei acesteia uriașe, se pot fotografia peisagii (vederi) din lună! Căci ea mārēște de 10,000 de ori mai mult ca telescoapele actuale.

*

Monstru. Profesorul universitar Dr. Iosif Weinlechner, din Viena, a prezentat reuniunei medicale un straniu monstru. Monstrul e bărbat în vīrstă, căsătorit, nāsēut fără mâni și fără picioare, ceea-ce însă nu-l împedecă nici de cum în împlinirea ocupațiunilor sale. Brațul stāng îi lipsește de tot, iar în loc de brațul și mână dreaptă are o ecreșcență în lungime de 15 centimetri. Asemenea mici ecreșcențe are și în loc de picioare. Cu toate acestea omulețul mănă, bea, scrie, cōse, și umblă, relativ destul de repede. Când scrie, cu brațul drept își strīnge condeii de obraz și și-l conduce cu capul și, ce e mai minunat: are cinci copii și o fată, cari toți sunt de construcție normală.

*

Al doilea turn Eiffel. Se va ridica în curēnd în Londra, avēnd să fie cu mult mai înalt de cât turnul Eiffel din Paris. Se ȋdice, că acest turn se ridică în scopul, de a instala pe el o stațiune telegrafică sistem Marconi, și a întreține astfel legătura între Londra și Paris. Motivul acesta nu e însăș plausibil, pentru că invențiunea lui Marconi, dacă numai de pe colosuri de acestea ar putea funcționa cu succes, atunci puțină rentabilitate ar avea. Motivul adevērat al clădirii acestui turn s'ar putea afla dōr' mai curēnd în speculațiuni de geșeft și în orgoliul național al Englesilor.

*

A patra loterie de clase reg. ung. După planul stabilit tragerea clasei I va avea loc în 18 și 19 Maiu a. c. și facem atenți pe stim. nostri cetitori, că întrēga șarsă de cāștig numai atunci e folosită, dacă încep jocul dela clasa I. Precum am aflat, și de astădată cāutarea e foarte mare, de aceea e consult a-ȋ procura din vreme un los. Preturile losurilor clasa I sunt 1/1 los fl. 6.-, 1/2 los fl. 3.-, 1/4 los fl. 1.50, 1/8 los 75 cr.

Între diferiții colectori principali putem recomanda firma solidă și cunoscută A. Török C. Budapesta, Waitznerring 4/a. Aceea a fost foarte norocōsă la joc și a solvit prompt milioane de cāștiguri clienților sei.

Deci cine-și cumpēră un los la A. Török C., Waitznerring 4/a, Budapesta, este în cele mai bune mâni.

Mătase Henneberg

dela 45 cr. până la fl. 14.65 per metru — veritabilă numai procurată direct din fabricile mele — neagră, albă și colorată, — în cele mai moderne țesături, colori și desigur.

Particularilor liberă de porto și vamă acasă. Mostre cu întorcerea poștei.

Fabricile de mătase G. Henneberg (lfr. de curte ces. și reg. Zürich. [2] 6—

Ad. Nr. pp. 187—1899. [66] 1—3

Concurs repetit.

După-ce la postul de paroch din parochia vacantă de a III-a clasă Cucerdea-săcușcă nu s'a insinuat nici un concurent, prin acesta de nou se publică concurs cu termenul de 30 zile dela prima publicare a acestuia în fôia „Telegraful Roman“.

Venitele anuale împreunate cu acest post sunt 364 fl. 6 cr. despre ce se pot lua informațiuni dela subscrisul oficiu ppresbiteral.

Doritorii de a ocupa acest post au a-și așterne rugărilor lor instruite

conform normelor în vigore la subsemnatul oficiu în termenul deschis.

Oficiul protopresbiteral român gr-or. al tractului Turda, în conțelegere cu comitetul parochial respectiv.

Cojocna, 6 April 1899.

Teodor Ciortea,
adm. ppresb.

Nr. 2652 Epitr.

[64] 3—3

Concurs de liferare.

Pentru liferarea de 100 stângini de lemne pe séma seminarului archidicesan pedagogico-teologic din Sibiu se publică concurs cu termen până inclusive 31 Maiu n. 1899.

Lemnele au să fie de fag, tinere, neplutite și bine uscate.

Concursele în termenul deschis să fie adresate consistorului archidicesan.

Concursele intrate după termen nu vor fi luate în considerare.

Sibiu, din ședința senatului epitropese, ținută la 3 April 1899.

Consistoriul archidicesan,

Dr. H. Pușcariu m. p.

archim., vicariu archiepiscopesc.

Dr. Elie Cristea, m. p.,
secretariu consistorial.

Nr. 161

[67] 1—3

Anunț.

Zidirea bisericeii gr-ort. din parochia Inuri, protopresbiteratul Albeilulie, se dă în întreprindere pe calea licitațiunei minuende, care se va ține la fața locului, în Dumineca Mironosițelor, 2/14 Maiu 1899, în localul școlei române gr-or. pe lângă suma preliminată de 6558 fl. 77 cr. dând comuna bisericească pētră, var, cărămidă și năsip. Dela întreprindători se recere, ca înainte de începerea licitațiunei să depună un vadiu de 10% în numărariu sau în hârtii de valôre.

Planul de zidire, preliminarul de spese și condițiunile de licitare se pot vedé la oficiul protopresbiteral. Comitetul parochial își rezervă dreptul a da în întreprindere și separat lucrul zidariului, bărdășului, mēsariului și pleuariului, începēnd licitarea minuendă dela sumele statorite în preliminarul de spese, la cas când nu ar afla destulă garanță în un întreprindătoriu pentru întreg edificiul.

Informațiuni mai de aprôpe se pot

lua dela oficiul protopresbiteral și cel parochial.

Alba-Iulia, 11 April 1899.

La însărcinarea comitetului parochial.

Florian Rusan,

adm. prot.

Anunț.

Am onôre a aduce la cunoștința onoratului public, că în atelierul meu de croitorie (strada Măcelarilor Nr 45. casele tipografiei Archidicesane) se efectuează tot felul de **vestminte bărbătesci**, precum și **reverenți**, **reparaturi**, și tot felul de **ornate bisericesci**, precum **Stichare**, **Epatrafire**, **Felône**, **Măncări**, **Brăuri**, **aere** și **prapori** în timpul cel mai scurt și după cerințele ritului nostru ortodocs cu prețurile cele mai moderate. [68] 1—

Sperând că onoratul public mă va onora cu prețurile-i comande, mă recomand binevoitoriului sprigin

Zaharie Voileanu

măestru croitor.

NB. la cerere expedez mostre franco și gratis.

Câștigul cel mai mare

în cazul cel mai favorabil

[48] 11—12

1.000,000 Coróne.

Consemnarea

tuturor celor 50.000 câștiguri

Cel mai mare câștig în cel mai favorabil cas

1.000,000 Kronen.

Speziell sind die Gewinne wie folgt eingeteilt.

Kronen	
1	Premie mit 600000
1	Gew. à 400000
1	200000
2	100000
1	90000
1	80000
1	70000
2	60000
1	40000
5	30000
1	25000
2	20000
3	15000
31	10000
67	5000
3	3000
432	2000
763	1000
1238	500
90	300
31700	200
3900	170
4900	130
50	100
3900	80
2900	40
50,000	Gew. u. Pr. im Betrage 13.160,00

In curēnd începe a patra mare loterie de clase reg. ung. Ea conține

100,000 și **50,000**
losuri originale și câștiguri în bani

așadar jumătate din losuri trebuie să fie trase conform specificărei alăturate și prospectul de câștig este enorm de mare.

In total vin treisprezece milioane 160.000 coróne spre decideră sigură. Cel mai mare câștig în cazul cel mai favorabil

Un milion coróne.

Binevoitoare comande urgente de losuri originale cu prețul original stabilit după plan

pentru un întreg los original I. classă fl. 6.—
„ o jumătate „ „ I. „ „ 3.—
„ un pătrar „ „ I. „ „ 1.50
„ o optime „ „ I. „ „ .75

se expediază cu ramburs sau pe lângă trimiteră înainte a sumei. Liste oficióse se expediază după trageră, planuri sau la dispoziție gratis. Tragerile se efectuează publice sub supravegherea guvernului reg. ung.

Ne rugăm pentru comande cel mult până la

18 și 19 Maiu a. c.

direct la

A. Török & Co.

colectori principali

ai loteriei de clase reg. ung.

Budapesta, V. Waitznering 4/a.

Multe și fôrte mari câștiguri am solvit noi prea stimăților nostri clienți și anume în timp scurt peste unu și jumătate milioane coróne.

Scrișore de comandă de tăiat.

Herren A. TÖRÖK & Co., Budapest.

Ersuche um Zusendung von Original-Los I. Classe der königl. ung. priv. Classenlotterie nebst amtlichen Plan.

Der Betrag von fl. } ist per Nachname zu erheben. } Was nicht gewünscht folgt durch Postanweisung. } bitte zu durchstreichen

Genaue Adresse.

Seminte de economie!!

Trifoiu! Luțernă!

Napi de nutreț!

Iarbă franceză și engleză!

numai în calități alese, au sosit próspețe și se vënd cu prețuri moderate la

„Concordia“,

societate comercială pe acții,

Sibiu,

[56] 3—3

și la filialele ei în Alba-Iulia și Făgăraș.